bureaubroekhuizen

Meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO)

De 2-meting

Auteur
Drs. Jolijn Broekhuizen

M.m.v. Kyra van den Akker

Mei, 2026

Inhoudsopgave

Concluderende samenvatting 4

Aanleiding 4

Opzet 4

Stand van zaken 2-meting 5

Verschil tussen 1- en 2-meting 5

Ondernemersloket, activiteiten, controles en MMA campagne 6

Conclusie 8

1 Inleiding 10

1.1 Aanleiding 10

1.2 Onderzoeksvragen 10

1.3 Onderzoeksopzet 11

1.5 Beperkingen onderzoek 13

1.6 Leeswijzer 14

2 Signaleren en feitelijk meldgedrag ondermijnende criminaliteit 15

2.1 Waargenomen vormen van ondermijnende criminaliteit 15

2.2 Feitelijk meldgedrag 17

2.3 Redenen om niet te melden 18

2.4 (MMA-)meldingen 19

3 Intentie tot melden 20

3.1 Bereidheid tot melden 20

3.2 Redenen om niet te melden 22

3.3 Wat vergroot de kans om wel te melden 23

4 Mechanismen 24

4.1 Kennis van signalen 24

4.2 Ernst 25

4.3 Kennis over en vertrouwen in meldproces 26

5 Activiteiten op BTNO 28

5.1 Bekendheid en ervaringen ondernemersloket 28

5.2 Activiteiten op BTNO 30

5.3 Relatie meldintentie en mechanismen en activiteiten BTNO 32

Literatuur 33

Concluderende samenvatting

Aanleiding

In de meerjarige aanpak ‘Grenzen Stellen, Perspectief Bieden’ staan het Bedrijventerrein Nieuw Overvecht en de Amsterdamsestraatweg als geprioriteerde gebieden genoemd. Het vergroten van de meldingsbereidheid betreft een specifiek onderdeel van de bredere aanpak van deze gebieden. De behoefte van de gemeente Utrecht is inzicht te krijgen in de invloed van de activiteiten vanuit de gemeente en partners op de meldingsbereidheid op de Amsterdamsestraatweg (ASW) en Bedrijventerrein Nieuw-Overvecht (BTNO).

Bureau Broekhuizen is hiertoe gevraagd op twee meetmomenten de meldingsbereidheid op deze locaties in kaart te brengen. De eerste meting op het Bedrijventerrein Nieuw-Overvecht (vanaf hier BTNO genoemd), vond plaats tussen 30 augustus en 30 oktober 2024. Deze was bedoeld om een startbeeld te krijgen. De tweede meting vond plaats tussen 13 april en 15 mei 2026. Het huidige rapport richt zich op de tweede meting, waarbij de bevindingen ook vergeleken worden met die van de eerste meting. Deze tweede meting is bedoeld om inzicht te krijgen in de invloed van de activiteiten vanuit de gemeente en partners op de meldingsbereidheid op BTNO.

Opzet

Het afnemen van een online enquête bij betrokkenen van de BTNO betreft de belangrijkste onderzoeksactiviteit[1] van zowel de 1-meting[2] als de 2-meting. We hebben betrokkenen verschillende vragen gesteld over het waarnemen en melden van ondermijnende criminaliteit op de BTNO. Ook zijn er vragen voorgelegd die inzicht geven in de factoren die bij betrokkenen bij de BTNO de bereidheid om melding te maken kunnen beïnvloeden. Het gaat bijvoorbeeld om de ervaren ernst van de problematiek en kennis over en geloven in anoniem melden.[3]

Bij de 1-meting hebben 79 respondenten de online vragenlijst ingevuld[4], bij de 2-meting 49. Er is dus een afname in de respons. Dit is gebruikelijk bij een tweede meting over eenzelfde thema bij dezelfde doelgroep. Ook kan een rol spelen dat er in de tussentijd ook onderzoek heeft plaatsgevonden op BTNO betreffende de vergunningsplicht en een onderzoek naar de resultaten van het Keurmerk Veilig Ondernemen. Hierdoor kan een zekere enquêtemoeheid zijn ontstaan.

Hierna vatten we de bevindingen samen. We gaan eerst in op de stand van zaken van het waarnemen en melden van ondermijnende criminaliteit op BTNO bij de 2-meting. Vervolgens kijken we naar verschillen in bevindingen tussen de 2- en de 1-meting op BTNO. De focus ligt daarna op de activiteiten die op BTNO ondernomen zijn. We sluiten af met een conclusie.

[1] Hiernaast keken we naar het aantal MMA-meldingen en gemeentelijke meldingen op BTNO.
[2] We noemen dit een 1-meting en geen 0-meting omdat voorafgaand aan de afname van de vragenlijst al activiteiten op BTNO plaatsvonden.
[3] Factoren die uit eerder onderzoek reeds als belangrijke factoren naar voren zijn gekomen. Hierover meer in het tekstblok op pagina 12.
[4] Waarvan 34 een verkorte vragenlijst hebben ingevuld

Stand van zaken 2-meting

Waarneming vormen van ondermijnende criminaliteit

Als we alle vormen gezamenlijk nemen, dan blijkt 69% van de respondenten tenminste één vorm van ondermijnende criminaliteit (vermoedelijk) te hebben gezien op BTNO. Relatief het meest worden genoemd: drugs dealen op straat (14% zeker, 29% vermoeden) en ondernemingen waar je nooit klanten ziet en/of die geen omzet (lijken te) maken, maar die wel blijven bestaan (8% zeker, 37% vermoeden).

Meldgedrag

Als we alle waarnemingen van vormen van criminaliteit samennemen, dan zien we dat bij de 2-meting van 80 waarnemingen er 19 soms of elke keer zijn gemeld. Kortom, van 24% van de waarnemingen van criminaliteit is melding gedaan. De meest gegeven redenen om de waargenomen criminaliteit niet te melden, zijn dat ze:

- bang waren om iemand vals te beschuldigen,
- er zelf geen last van hadden,
- dachten dat de politie/gemeente er toch niets mee zou doen,
- niet goed wisten waar ze dit moesten melden en
- bang waren voor wraak.

MMA-meldingen

In de onderzoeksperiode van 01-09-2024 tot en met 01-03-2026 zijn bij Meld Misdaad Anoniem geen meldingen gedaan die aan BTNO gerelateerd zijn. Wel zijn er vijf bewonersmeldingen geregistreerd, die betrekking hebben op vermoedelijk drugsafval.

Intentie tot melden

Respondenten zijn gevraagd of ze verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit zouden gaan melden, als ze deze zouden zien. De algemene bereidheid tot het doen van een melding ligt vrij hoog. Wel zijn er enkele verschillen per vorm van criminaliteit. Relatief het minst zouden respondenten een melding doen van ondernemingen waar je nooit klanten ziet/die geen omzet lijken te maken en van ondernemingen waar veel met cash wordt betaald (ook bij grote uitgaven): 49%. Relatief het meest zegt men melding te zullen doen van illegale prostitutie (81%), de productie van harddrugs (76%) en arbeidsuitbuiting (73%). Er is een discrepantie tussen het feitelijk meldgedrag en de inschatting van het meldgedrag. Deze zogenaamde ‘intention-behaviour gap’ kwam ook uit eerder onderzoek en uit de 1-meting op BTNO naar voren.

Verschil tussen 1- en 2-meting

In het figuur op de volgende pagina beschrijven we per thema de verschillen tussen de 1- en 2-meting. We spreken bewust niet van ontwikkelingen, maar van verschillen, omdat we te maken hebben met twee verschillende onderzoeksgroepen.

Waarneming	• Bij de 2-meting worden drugs dealen op straat en ondernemingen waar bijna nooit klanten worden gezien (maar die wel blijven bestaan) vaker waargenomen dan tijdens de 1-meting.
Feitelijk meldgedrag	• Bij de 1-meting waren er 122 waarnemingen, waarvan er 19 soms/elke keer zijn gemeld (16% van de 122 waarnemingen). Bij de 2-meting zijn van 80 waarnemingen er 19 soms/elke keer gemeld (24% van de 80 waarnemingen). Het feitelijke meldgedrag is bij de 2-meting dus hoger dan bij de 1-meting.
Intentie tot melden	• Als we naar de inschatting van de toekomstige bereidheid om te melden kijken, dan zien we bij alle vormen van criminaliteit dat bij de 2-meting een lager aandeel respondenten zegt waarschijnlijk of zeker dit te gaan melden dan bij de 1-meting.
Mechanismen	• Het aandeel respondenten met kennis over ondermijnende criminaliteit ligt bij de 2-meting hoger dan bij de 1-meting. De ervaren ernst van ondermijnende criminaliteit is vergelijkbaar. Het vertrouwen dat de overheid de melding serieus neemt en op een niet-anonieme melding een terugkoppeling geeft is beduidend lager bij de 2-meting dan bij de 1-meting.
MMA-meldingen	• Bij de 1-meting waren er 4 MMA-meldingen en 2 meldingen bij de gemeente (maart 2023-september 2024). Bij de 2-meting geen MMA-meldingen en 5 meldingen bij de gemeente (september 2024-maart 2026). Vanwege de kleine aantallen in beide periodes kunnen geen uitspraken worden gedaan over verschillen.

Ondernemersloket, activiteiten, controles en MMA campagne

De inzet van de gemeente en haar partners op het bedrijventerrein heeft in de afgelopen 1,5 jaar geleid tot een aanzienlijk bereik bij respondenten. Onderstaand lichten we deze conclusie nader toe.

Ondernemersloket

Van de 46 respondenten kent **65%** het ondernemersloket en van de 30 respondenten die het loket kent weet iets meer dan een derde ook waarvoor het loket is (37%). Als we inzoomen op de doelgroep van het ondernemersloket (ondernemers, werknemers en vastgoedeigenaren), dan neemt de bekendheid toe: **77%** ken het ondernemersloket en van deze 27 respondenten weet vier op de tien waarvoor het loket is (41%). Negen van de respondenten heeft wel eens contact gehad met het ondernemersloket. Eén respondent heeft bij het ondernemersloket een melding gedaan. De vraag wat men over het algemeen van het contact met het ondernemersloket vindt, wordt door de meeste respondenten als positief beantwoord. De bekendheid en waardering van het ondernemersloket is ongeveer even hoog bij de 2-meting als bij de 1-meting.

Gesprekken en controles op BTNO

In de afgelopen 1,5 jaar is de gemeente met verschillende partners, zoals de politie en Meld Misdaad Anoniem op BTNO in gesprek gegaan met bewoners en ondernemers over veiligheid en criminaliteit. Ongeveer **de helft** van de respondenten heeft (tenminste) één van deze activiteiten van de gemeente en haar partners (waaronder MMA) op BTNO gezien.

De gemeente heeft (met of zonder partners) op BTNO verschillende controles uitgevoerd. Rond de **zes op de tien** respondenten heeft (één van de) controles gezien. Bijna een derde van de respondenten heeft de controles gericht op parkeren gezien. Bijna een kwart zag controles van ondernemingen en eveneens bijna een kwart controles, waarbij het niet helder was wat ze controleerden.

Ondernemers, vastgoedeigenaren en werknemers zijn gevraagd of zij aan verschillende activiteiten op BTNO hebben deelgenomen, georganiseerd door de gemeente en/of haar partners (zoals een schouw, Iftar, bijeenkomst over parkeren, een gesprek aan de deur of een BBQ). Ongeveer **twee derde** van deze doelgroep heeft tenminste aan één van de gesprekken of activiteiten deelgenomen (66%).

Online campagne MMA

In de periode februari tot mei 2025 heeft MMA via online advertenties (Facebook, Instagram, Google Ads) ingezet op het stimuleren van het (anoniem) melden van criminaliteit. Van de respondenten heeft 21% deze campagne wel gezien (16% 1 keer, 5% meerdere keren) en 79% niet. Het bereik van deze online campagne is kleiner dan van de inzet op het terrein zelf[5] (waar MMA soms ook bij betrokken was).

Relatie meldintentie en mechanismen en activiteiten BTNO

Analyses laten zien dat de meldintentie niet verschilt tussen respondenten die wel of geen activiteiten, controles en campagnes hebben waargenomen en/of daaraan hebben deelgenomen. Ook in de onderliggende mechanismen van meldingsbereidheid zijn geen verschillen gevonden. Dit betekent dat in dit onderzoek geen samenhang is aangetoond tussen de inzet en meldintentie of onderliggende mechanismen. Dit kan betekenen dat er geen duidelijke verschillen zijn, maar ook dat de onderzoeksgroep te klein is om eventuele verschillen statistisch aan te tonen (zoals reeds benoemd, is de onderzoeksgroep beperkt in omvang).

[5] Deze inzet op het bedrijventerrein zelf bespraken we in de vorige paragraaf.

Conclusie

Uit de tweede meting van de meldingsbereidheid op en rond de BTNO blijkt dat 24% van de respondenten van een waarneming van ondermijnende criminaliteit op BTNO een melding heeft gedaan. Het feitelijke meldgedrag is hiermee aanzienlijk hoger dan tijdens de 1-meting, waarin door respondenten van 16% van de waarnemingen een melding is gedaan.

Een ander positief resultaat uit dit onderzoek is het bereik van de activiteiten van de gemeente en haar partners op BTNO:

- 77% van de doelgroep[6] kent het ondernemersloket en van hen weet 41% waar het loket voor is bedoeld;
- 48% van de respondenten heeft (tenminste) één van de activiteiten van de gemeente en haar partners (waaronder MMA) op BTNO gezien (gericht op veiligheid en het melden van criminaliteit);
- 58% van de respondenten heeft (één van de) controles gezien;
- 67% van de doelgroep[7] heeft aan tenminste één van de gesprekken of activiteiten vanuit de gemeente en haar partners deelgenomen.

Hiernaast ligt het aandeel respondenten met kennis over ondermijnende criminaliteit bij de 2-meting hoger dan bij de 1-meting (al zijn de verschillen niet heel groot, gezien de beperkte onderzoeksgroep). En de ervaren ernst van ondermijnende criminaliteit is onverminderd hoog.

Enkele andere onderzoeksresultaten zijn minder positief van aard. Zo is de inschatting van de eigen bereidheid tot het melden van criminaliteit in de toekomst minder groot bij de 2-meting dan bij de 1-meting. Tussen deze twee metingen lijkt het vertrouwen in de overheid afgenomen als het gaat om het oppakken van meldingen van criminaliteit. En er komt uit dit onderzoek (hoewel we voorzichtig moeten zijn met conclusies door de kleine onderzoeksgroep) geen verschil in meldintentie naar voren tussen respondenten die wel of niet de verschillende activiteiten en controles en de campagne hebben waargenomen of (waar mogelijk) hier aan deelgenomen hebben.

Kortom: de resultaten laten een gemengd beeld zien. Enerzijds is het feitelijke meldgedrag toegenomen en is een substantieel deel van de doelgroep bereikt met de inzet van de gemeente en haar partners. Anderzijds vertaalt dit zich niet in een hogere meldintentie bij een eventuele toekomstige waarneming of gunstigere scores op alle onderliggende mechanismen.

Dit kan erop wijzen dat meldgedrag in belangrijke mate situatie-gedreven is. Respondenten geven in dit onderzoek ook het meest aan dat de kans dat ze zouden melden vergroot als het om een ernstige situatie gaat (bijvoorbeeld een gevaarlijke situatie). Factoren zoals vertrouwen lijken juist een belangrijke rol te spelen in de structurele bereidheid om te melden. Deze bereidheid wordt niet alleen bepaald door rationele afwegingen, maar ook door onderliggende gevoelens en ervaringen. Uit dit onderzoek blijkt dat met name het vertrouwen in de overheid – specifiek in de mate waarin meldingen serieus worden genomen en opgepakt – bij de 2-meting lager is dan bij de 1-meting. Hierbij speelt de bredere context op het bedrijventerrein mogelijk een rol. Zo heeft de invoering van de vergunningplicht voor autobedrijven bij een deel van de ondernemers tot ontevredenheid geleid, wat het vertrouwen in de overheid kan beïnvloeden. Dit kan bijdragen aan een lagere structurele bereidheid om te melden. Het vertrouwen in de overheid kan mogelijk ook kleiner zijn doordat er tussen 2022 en eind 2025 geen direct aanspreekpunt vanuit de

[6] Ondernemers, vastgoedeigenaren en werknemers.
[7] Ondernemers, vastgoedeigenaren en werknemers.

politie voor de ondernemers was (de wijkagent was langdurig afwezig, zo geeft de gemeente aan).

Tegelijkertijd moeten deze bevindingen voorzichtig worden geïnterpreteerd, gezien de beperkte omvang van de onderzoeksgroep. Daarnaast is de bovenstaande duiding verkennend van aard: de geschetste verklaringen kunnen op basis van dit onderzoek niet met zekerheid worden vastgesteld en vragen om nadere verdieping. De resultaten suggereren echter wel dat verdere inzet mogelijk gebaat is bij aandacht voor het versterken van vertrouwen in de overheid, met name door het serieus nemen en opvolgen van meldingen en het communiceren hierover.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de meerjarige aanpak 'Grenzen Stellen, Perspectief Bieden staan het Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO) en de Amsterdamsestraatweg (ASW) als geprioriteerde gebieden genoemd. Het vergroten van de meldingsbereidheid betreft een specifiek onderdeel van de bredere aanpak van deze gebieden. Onderstaand geven we weer wat in Grenzen Stellen, Perspectief Bieden hierover staat opgetekend voor de ASW en BTNO:

> Vergroten van weerbaarheid en meldingsbereidheid: voorlichting en training. In de geprioriteerde gebieden werken we aan het versterken van de weerbaarheid van ondernemers en professionals door middel van het geven van voorlichting en trainingen en het bieden van een concreet handelingsperspectief. (...) Ook voeren gemeente en politie zogenaamde 'Knock and Talk' gesprekken waarbij we bij ondernemers aankloppen en het gesprek aangaan. Op deze manier en door zichtbaar te laten zien wat we doen, hopen we tevens de meldingsbereidheid te vergroten. (Grenzen Stellen, Perspectief Bieden, 2021: pagina 40).

1.2 Onderzoeksvragen

De behoefte van de gemeente Utrecht is inzicht te krijgen in de invloed van de activiteiten vanuit de gemeente en partners op de meldingsbereidheid op de Amsterdamsestraatweg (ASW) en Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO). Het huidige rapportage betreft BTNO.

We stellen hiertoe de volgende onderzoeksvragen:

1. Kennen ondernemers en vastgoedeigenaren op BTNO de activiteiten en initiatieven vanuit de gemeente en andere partners om de winkelstraat of het bedrijventerrein meer weerbaar en veilig te maken?
2. Zijn bij ondernemers en vastgoedeigenaren activiteiten bekend die direct gericht zijn op (het melden van) ondermijnende criminaliteit? En hebben ze hier aan deelgenomen?
3. Hebben ondernemers en vastgoedeigenaren communicatie ontvangen over het omgaan of melden van ondermijnende criminaliteit?
4. In hoeverre zijn ondernemers en vastgoedeigenaren bereid tot het melden van verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit en hoe vaak hebben ze dit feitelijk gedaan?
5. Waarom melden zij dit niet?
6. Welke factoren (mechanismen[8]) spelen een rol in de keuze wel of niet melding te maken van een vorm van ondermijnende criminaliteit?
7. Weten zij waar ze signalen van ondermijnende criminaliteit kunnen melden en waar melden zij het liefste?
8. In hoeverre lijkt[9] er een relatie tussen de activiteiten van de gemeente (en partners) op BTNO om de meldingsbereidheid te vergroten en de ontwikkeling van

[8] De verschillende mechanismen die wij in kaart zullen brengen staan in een kader onderaan pagina 5.
[9] We spreken hier van lijken, omdat we deze samenhang niet onomstotelijk vast kunnen gaan stellen. We zullen hier wel een indicatie van krijgen, doordat we in de vragenlijst van de tweede meting we respondenten zullen vragen die bijvoorbeeld aan een activiteit hebben deelgenomen of een bepaalde communicatie hebben gezien of dit iets bij hen teweeg heeft gebracht. Hebben ze bijvoorbeeld meer kennis opgedaan over signalen van ondermijnende criminaliteit, weten ze beter waar ze dit moeten melden, et cetera.

de voor meldingsbereidheid van ondermijnende criminaliteit bepalende mechanismen?

9. In hoeverre lijkt er een relatie tussen de activiteiten op BTNO en de ontwikkeling van meldingsbereidheid van ondermijnende criminaliteit: de intentie tot melden en het feitelijke meldgedrag?

1.3 Onderzoeksopzet

Voor het onderzoeksproject op BTNO ontwikkelden we de volgende onderzoeksopzet:

De huidige rapportage richt zich dus op de bevindingen van de tweede meting op BTNO. In deze 2-meting staan de volgende onderwerpen centraal:

- Signaleren en feitelijk meldgedrag
- Intentie tot melden
- Bepalende mechanismen meldingsbereidheid
- Kennis ondernemersloket
- Activiteiten ter verhoging meldingsbereidheid op BTNO

Dit onderzoek heeft de focus op ondernemers en vastgoedeigenaren op/van de BTNO. Voor deze doelgroep is gekozen, omdat de gemeente van hen een rol weggelegd zien in ofwel het melden van ondermijnende criminaliteit ofwel het voorkomen van (faciliteren van) ondermijnende criminaliteit.

Ontwikkeling vragenlijst

De vragenlijst is in Word ontwikkeld en voorgelegd aan de gemeente voor een reactie. De definitieve vragenlijst is in QuestionPro (een online tool) geprogrammeerd.

De vragenlijst bevat de volgende onderwerpen:

- Signaleren van vormen van ondermijnende criminaliteit[10] en meldgedrag (inclusief redenen waarom niet te melden);
- Inschatting meldingsbereidheid ('stel u ziet ....zou u dan melding maken?');
- Verschillende mechanismen die bij kunnen dragen aan meldingsbereidheid, zie onderstaand tekstblok;
- Een specifiek vragenblok over de bekendheid met het ondernemersloket en met activiteiten op BTNO gericht op veiligheid, criminaliteit en meldingsbereidheid;

Bepalende mechanismen meldingsbereidheid

1. De zekerheid en bewijs over daderschap. Burgers blijken bang dat ze iemand vals beschuldigen en dat ze hun melding onvoldoende kunnen onderbouwen (Broekhuizen e.a. 2018; Hoogendoorn en Remmers; 2021; Mehlbaum & Broekhuizen, 2021).
2. Perceptie van de ernst van de problematiek. Burgers die georganiseerde criminaliteit niet erg vinden, er zelf geen last van hebben en denken dat dit type criminaliteit geen negatief gevolg voor de buurt heeft, zijn minder bereid om te melden (Broekhuizen et al., 2018; Goudriaan, Lynch, & Nieuwbeerta, 2004; Hoogendoorn & Remmers, 2021; Marijnissen, Palmen, & Smulders, 2024; Schreurs, 2019).
3. Het vertrouwen in het optreden van de overheid. Burgers zijn minder geneigd om te melden als ze denken dat de overheid de melding niet oppakt of niet succesvol ondermijnende criminaliteit aan kan pakken. Ook een breder gebrek aan vertrouwen in de overheid speelt hierbij een rol (Goudriaan, Lynch, & Nieuwbeerta, 2004; Graham, Kulig, & Cullen, 2020; Hoogendoorn & Remmers, 2021; Marijnissen, Palmen, & Smulders, 2024; Sargeant & Kochel, 2016; Schreurs, 2019; Tolsma, Blaauw, & Te Grotenhuis, 2012; Tyler & Fagan, 2008).
4. Kennis over en geloven in anoniem melden. Burgers die niet weten dat anoniem melden bestaat en er niet in geloven dat dit ook daadwerkelijk anoniem is, zijn minder bereid om te melden. Zij zijn bang voor represailles; hun eigen veiligheid (Broekhuizen et al., 2018; Hoogendoorn & Remmers, 2021; Marijnissen, Palmen, & Smulders, 2024; Mehlbaum & Broekhuizen, 2021; Schreurs, 2019).

[10] We leggen de respondenten zover mogelijk concrete vormen van ondermijnende criminaliteit voor, omdat de term ondermijnende criminaliteit niet bij iedereen bekend is en heel breed gehanteerd wordt. Enkele vraagstellingen gaan wel over 'ondermijnende criminaliteit'. Wij zullen de vragenlijst hiertoe het begrip nader toelichten.

Verspreiding vragenlijst

De vragenlijst is uiteindelijk op drie manieren verspreid:

1) Door een brief vanuit de gemeente met een QR code naar de online vragenlijst (verstuurd 12 april 2026).
2) Door social media en via de netwerken van de gemeente (13 april 2026 t/m 20 april 2026).
3) Hiernaast heeft de gemeente twee middagen zelf ondernemingen bezocht om de vragenlijst af te nemen.

Respons vragenlijst

De vragenlijst is tussen 13 april en 15 mei 2026 verspreid onder betrokkenen van BTNO. De respons op de vragenlijst staat in de onderstaande tabel weergegeven. Bij de 1-meting hebben 79 respondenten de online vragenlijst ingevuld[11], bij deze 2-meting 49. Er is dus een afname in de respons. Dit is gebruikelijk bij een tweede meting over eenzelfde thema bij dezelfde doelgroep. Ook kan een rol spelen dat er in de tussentijd ook onderzoek heeft plaatsgevonden op BTNO betreffende de vergunningsplicht en een onderzoek naar de resultaten van het Keurmerk Veilig Ondernemen. Hierdoor kan een zekere enquêtemoeheid zijn ontstaan.

Tabel 1.1 Respons naar doelgroep, meerdere antwoorden mogelijk (N=49), meerdere antwoorden mogelijk

	Aantal
Ondernemer	27
Werknemer	17
Vastgoedeigenaar	4
Passanten (vaak door BTNO komen)	
Loop of fiets over BTNO	7
Woon in buurt van BTNO	7
Bezoeker	1

De onderzoeksgroepen zijn te klein om een betrouwbare vergelijkende analyses te maken. Wel zullen voor sommige analyses de ondernemers, werknemers en vastgoedeigenaren geselecteerd worden. Het gaat om analyses die zich richten op het ondernemersloket en activiteiten op BTNO, aangezien beide voor deze specifieke doelgroep bedoeld zijn.

Analyse (MMA-)meldingen

Bij deze 2-meting brengen we het aantal meldingen in kaart van vormen van ondermijnende criminaliteit die in de afgelopen 1,5 jaar zijn gedaan over BTNO.

1.5 Beperkingen onderzoek

Dit onderzoek kent een aantal beperkingen. Ten eerste de gekozen methode - een kwantitatief onderzoek - de beperking dat er voor sommige bevindingen geen duiding of verklaring komt. Hiervoor zou immers een kwalitatieve verdieping nodig zijn. Het voordeel

[11] Waarvan 34 een verkorte vragenlijst hebben ingevuld

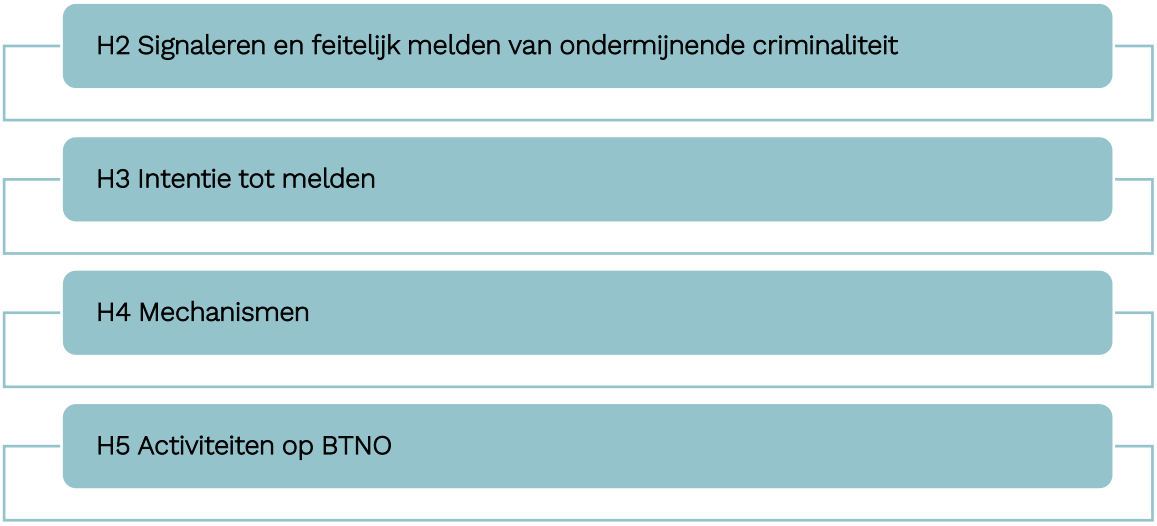
van een kwantitatieve methode is dat er een goede vergelijking mogelijk is tussen de 1- en de 2-meting.

Een tweede beperking betreft dat – hoewel er vaak behoefte is aan een vergelijking met andere locaties en gemeenten – deze op basis van een onderzoek op slechts 1 locatie niet goed te maken is. Onderzoeken zijn immers allemaal anders vormgegeven, zowel qua methodiek (bijvoorbeeld enquêtes op straat in pilotonderzoek in Brabant-Zeeland[12] versus enquêtes online in het huidige onderzoek) als qua vraagstelling. Zo richtte eerder onderzoek in Zaanstad[13] zich op het melden van drugslabs, terwijl dit onderzoek de focus legt op criminaliteitsvormen waarvan we weten dat ze op BTNO (kunnen) voorkomen. En in sommige onderzoeken wordt bijvoorbeeld gevraagd naar de meldingsbereidheid bij een specifieke instantie (zoals MMA: bij lopend onderzoek van Bureau Broekhuizen in de Regio Den Haag), terwijl in het huidige onderzoek de meldingsbereidheid bij alle instanties gemeten is.

Ten derde is het door het beperkte aantal respondenten bij dit onderzoek niet goed mogelijk een onderscheid naar type respondent te maken. Dit komt ook door een overlapping van categorieën. Ook is de mogelijkheid aanwezig dat toetsen waarbij we op zoek zijn naar significante verschillen (bijvoorbeeld tussen respondenten die wel of niet de online MMA-campagne hebben waargenomen) onvoldoende statistische power hebben om eventuele verschillen aan te tonen.

1.6 Leeswijzer

Onderstaande figuur geeft weer hoe de rapportage is opgebouwd:

[12] Broekhuizen e.a., 2018.
[13] Mehlbaum en Broekhuizen, 2021.

2 Signaleren en feitelijk meldgedrag ondermijnende criminaliteit

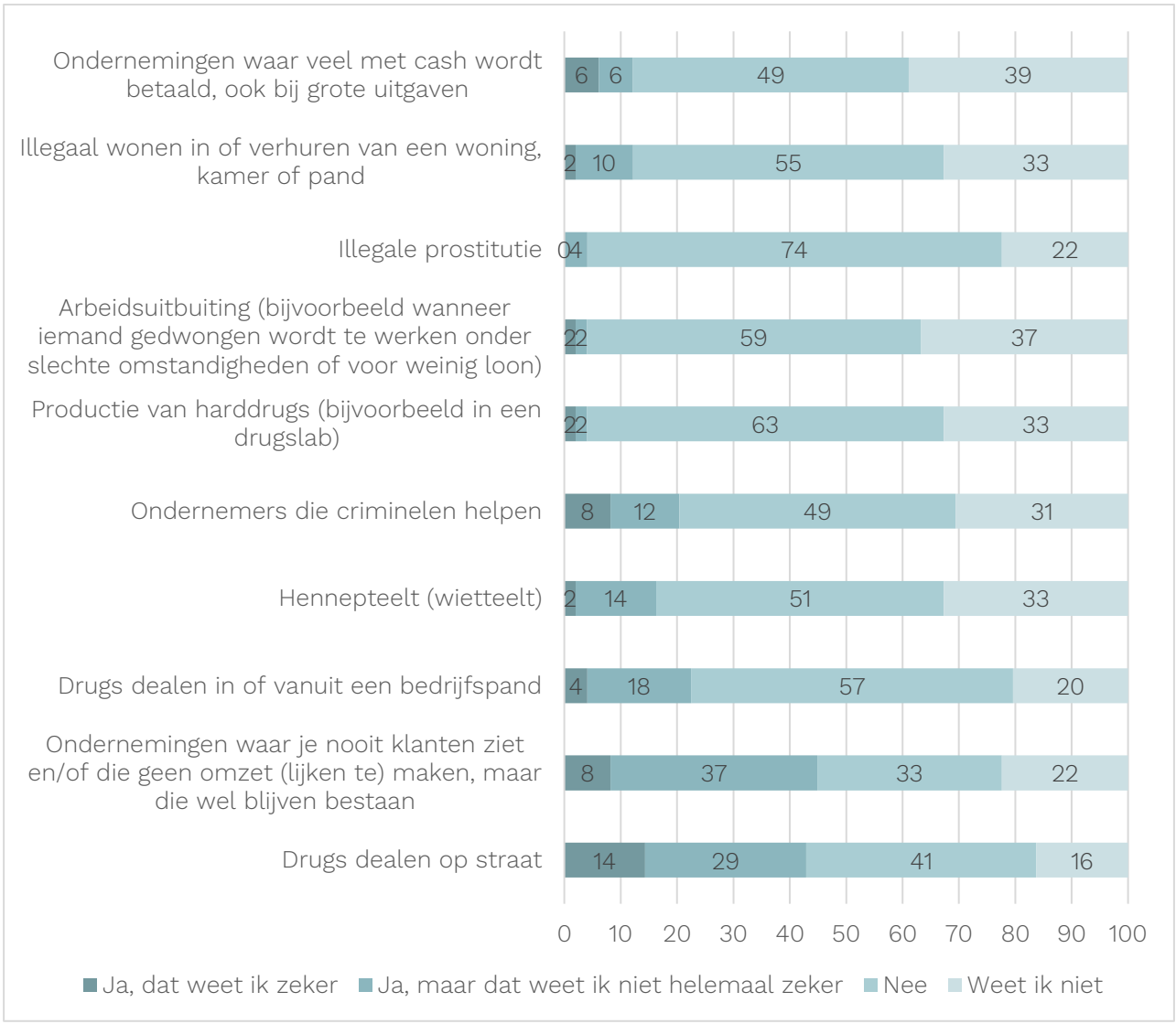
In dit hoofdstuk beschrijven we de feitelijke meldingsbereidheid van op Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO) waargenomen vormen van ondermijnende criminaliteit. We hebben hiertoe respondenten gevraagd of ze verschillende vormen van criminaliteit hebben gezien of vermoed op BTNO en vervolgens of ze hiervan een melding hebben gedaan.

2.1 Waargenomen vormen van ondermijnende criminaliteit

Stand van zaken 2-meting

Uit figuur 2.1 blijkt dat verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit op Bedrijventerrein Nieuw Overvecht worden waargenomen.

Figuur 2.1 Mate waarin verschillende vormen van criminaliteit zijn waargenomen, N=49, %

Relatief het meest vaak worden genoemd: drugs dealen op straat (14% zeker, 29% vermoeden) en ondernemingen waar je nooit klanten ziet en/of die geen omzet (lijken te) maken, maar die wel blijven bestaan (8% zeker, 37% vermoeden). Als we alle vormen gezamenlijk nemen, dan blijkt 69% van de respondenten tenminste één vorm van ondermijnende criminaliteit (vermoedelijk) hebben gezien op BTNO.

Van de 49 respondenten benoemen er 17 dat er naast bovengenoemde criminaliteit nog andere criminaliteit op BTNO plaatsvindt. De antwoorden zijn divers. Het gaat bijvoorbeeld om een nadere toelichting over een onderneming waar verdachte signalen zijn, verdachte verkeerbewegingen in de nacht, een geparkeerde gestolen auto, gedumpt afval (bijvoorbeeld van jongeren) en waarnemen van drugsdealen vanuit een auto.

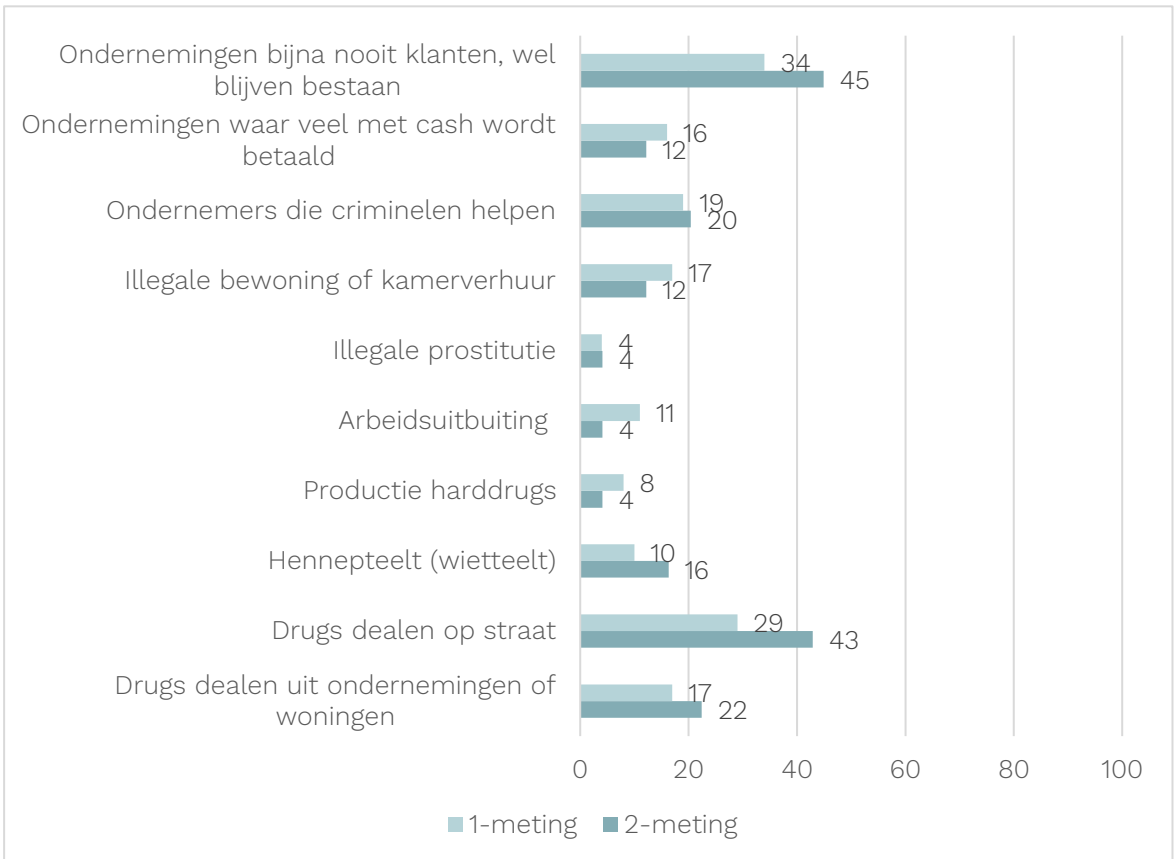
Enkele van de gegeven antwoorden ter nadere illustratie:

> Afval dumpen, lachgas, wiet roken, snelheidsovertredingen.
>
> In de nacht is er erg veel verkeer, dat het bedrijventerrein op gaat en niet veel later er weer afkomt, en dan heb ik het niet over vrachtwagens want die komen er om te laden of te lossen.
>
> Drugs verkoop uit auto's en afspraak locatie met de klant.

Verschil

Figuur 2.2 laat de waarneming en het vermoeden van ondermijnende criminaliteit op BTNO zien tijdens de 1-meting én tijdens de 2-meting.

Figuur 2.2 Mate waarin verschillende vormen van criminaliteit worden waargenomen 1-meting (N=79) en 2-meting (N=49), % ja, dat weet ik zeker + ja, dat weet ik niet helemaal zeker

Tijdens de 2-meting worden drugs dealen op straat en ondernemingen waar bijna nooit klanten worden gezien, maar die wel blijven bestaan vaker waargenomen dan tijdens de 1-meting.

2.2 Feitelijk meldgedrag

Stand van zaken 2-meting

Tabel 2.4 geeft weer in hoeverre respondenten die aangegeven hebben dat ze een vorm van ondermijnende criminaliteit waargenomen of vermoed hebben dit gemeld hebben. Vanwege de kleine aantallen, kijken we niet naar verschillen tussen verschillende vormen van criminaliteit. In totaal zien we dat van 80 waarnemingen er 19 soms of elke keer zijn gemeld: 24%.

Tabel 2.4 Mate waarin waargenomen vormen van ondermijnende criminaliteit zijn gemeld

	N (waar-neming)	Totaal ja (soms en elke keer)	Ja, elke keer	Ja, soms	Nee, nooit
	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal
Drugs dealen op straat	21	6	1	5	15
Drugs dealen in of vanuit een bedrijfspand	2	2	1	1	0
Ondernemers die criminelen helpen	10	3	0	3	0
Ondernemingen waar veel met cash wordt betaald, ook bij grote uitgaven	6	1	0	1	0
Ondernemingen waar je nooit klanten ziet en/of die geen omzet (lijken te) maken, maar die wel blijven bestaan	21	2	0	2	19
Illegaal wonen in of verhuren van een woning, kamer of pand	6	1	1	0	5
Arbeidsuitbuiting (bijvoorbeeld wanneer iemand gedwongen wordt te werken onder slechte omstandigheden of voor weinig loon)	2	0	0	0	2
Hennepteelt (wietteelt)	8	3	1	2	5
Illegale prostitutie	2	0	0	0	2
Productie van harddrugs (bijvoorbeeld in een drugslab)	2	1	0	1	1
Totaal	80	19	4	15	

Verschil

Bij de 1-meting waren er 122 waarnemingen, waarvan er 19 soms/elke keer zijn gemeld. Het gaat om een meldpercentage van 16%. Het feitelijke meldgedrag is bij de 2-meting met 24% dus hoger dan bij de 1-meting.

2.3 Redenen om niet te melden

Stand van zaken 2-meting

Respondenten waarvan uit eerdere antwoorden is gebleken dat het wel eens voor is gekomen dat zij een vorm van ondermijnende criminaliteit hebben gezien, maar niet hebben gemeld is gevraagd wat hiervoor redenen waren. Tabel 2.6 geeft de antwoorden op deze vraag weer. Hieruit komen verschillende antwoorden naar voren. Het meest hebben respondenten genoemd dat ze bang waren om iemand vals te beschuldigen (12x genoemd), omdat ze er zelf geen last van hebben (10x genoemd), omdat ze dachten dat de politie/gemeente er toch niet mee zou doen (10x genoemd), omdat ze niet goed wisten waar ze dit moesten melden (8x genoemd) of omdat ze bang waren voor wraak (7x genoemd).

Tabel 2.6 Redenen om niet te melden, meerdere antwoorden mogelijk N=32

	aantal
ik was bang dat ik iemand vals beschuldigde	12
ik had er zelf geen last van	10
ik (be)dacht dat de politie/gemeente toch niets doet met mijn melding zou doen	10
ik wist niet zo goed waar ik dit moest melden	8
ik was bang voor wraak	7
ik bemoei bij niet met andermans zaken	6
ik vind dit soort dingen niet mijn probleem	4
ik was bang dat mijn melding niet echt anoniem was	4
ik wilde geen verrader zijn	4
melden kost veel moeite/tijd	3
op een eerdere melding heb ik nooit meer wat gehoord	3
ik wil zelf liever niet in contact komen met de overheid, zoals gemeente en politie	3
melden heeft geen zin, dit soort activiteiten zijn toch niet tegen te houden	2
ik vond het niet zo erg	2
iemand anders ging al melding maken	1
anders, namelijk.....[14]	9

Verschil

Bij de 1-meting waren de redenen om niet te hebben gemeld redelijk vergelijkbaar: niet goed weten waar te melden werd toen het meest genoemd (9x genoemd), er zelf geen last van hebben (6x genoemd), bang zijn voor een valse beschuldiging (5x genoemd) en geen verrader willen zijn (5x genoemd).

[14] 1) Als ik het niet zeker weet maak ik ook geen melding. 2) Met de hoeveelheid maffiose praktijken die ik in de gemeente Utrecht dagelijks zie de afgelopen decennia heb ik geen vertrouwen in het corruptiebeleid van de gemeente. 3) Niet aan gedacht om te melden.4) Vergeten, en het kwam later niet meer aan de orde.

2.4 (MMA-)meldingen

In de onderzoeksperiode van 01-09-2024 tot en met 01-03-2026 zijn bij Meld Misdaad Anoniem geen meldingen gedaan die aan BTNO gerelateerd zijn. Wel zijn er vijf bewonersmeldingen geregistreerd, die betrekking hebben op vermoedelijk drugsafval.

In de voorgaande periode (01-03-2023 tot en met 01-09-2024) zijn vier meldingen over BTNO gedaan bij Meld Misdaad Anoniem. Deze meldingen dateren alle uit 2023 en hebben betrekking op de volgende criminaliteitsklassen: belasting (1) geld (2) en sociale zekerheid (1). Uit bewonersmeldingen bij de gemeente, geselecteerd op basis van zoektermen die passen bij ondermijnende criminaliteit, komen daarnaast twee meldingen naar voren met betrekking tot drugshandel in een bedrijfspand.

Vanwege de kleine aantallen in beide onderzoeksperiodes kunnen geen uitspraken worden gedaan over verschillen tussen de periodes.

3 Intentie tot melden

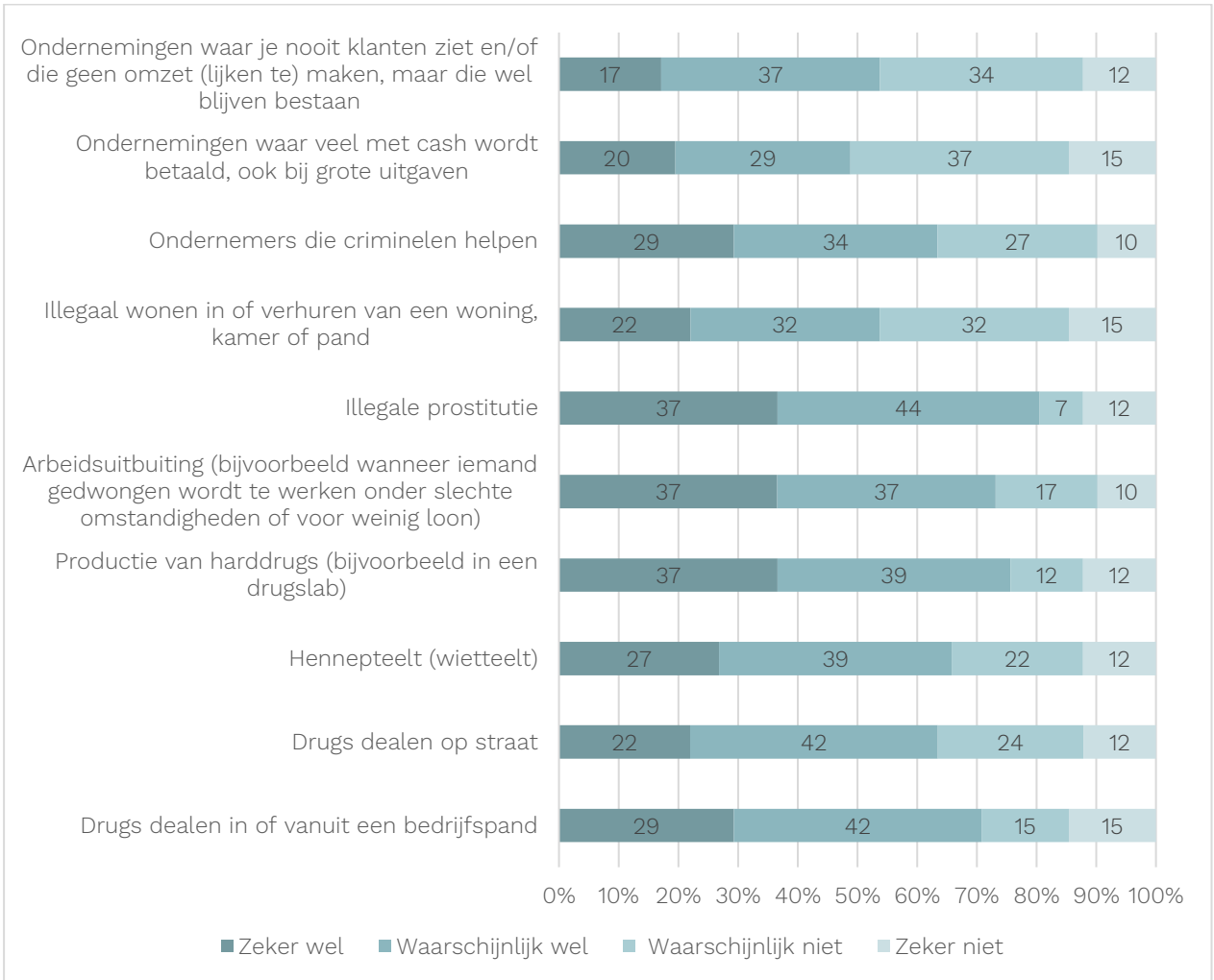
In het voorafgaande hoofdstuk is beschreven of respondenten ondermijnende criminaliteit op BTNO hebben waargenomen en in hoeverre ze daarvan melding hebben gedaan. Dit hoofdstuk focust zich op de inschatting van meldingsbereidheid. Respondenten zijn gevraagd of ze verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit op BTNO zouden gaan melden, als ze deze zouden zien.

3.1 Bereidheid tot melden

Stand van zaken 2-meting

Figuur 3.1 laat zien in hoeverre respondenten inschatten dat ze bereid zijn om melding te doen van verschillende vormen van criminaliteit – indien zij deze zouden waarnemen. De overall bereidheid tot het doen van een melding ligt vrij hoog. Wel zijn er enkele verschillen per vorm van criminaliteit. Relatief het minst zouden respondenten een melding doen van ondernemingen waar je nooit klanten ziet/die geen omzet lijken te maken (54% zeker/waarschijnlijk wel) en van ondernemingen waar veel met cash wordt betaald (ook bij grote uitgaven; 49%). Relatief het meest zegt men melding te zullen doen van illegale prostitutie (81% zeker/waarschijnlijk wel), de productie van harddrugs (76%), gevolgd door arbeidsuitbuiting (73%).

Figuur 3.1 Inschatting meldingsbereidheid, per vorm van ondermijnende criminaliteit, N=49

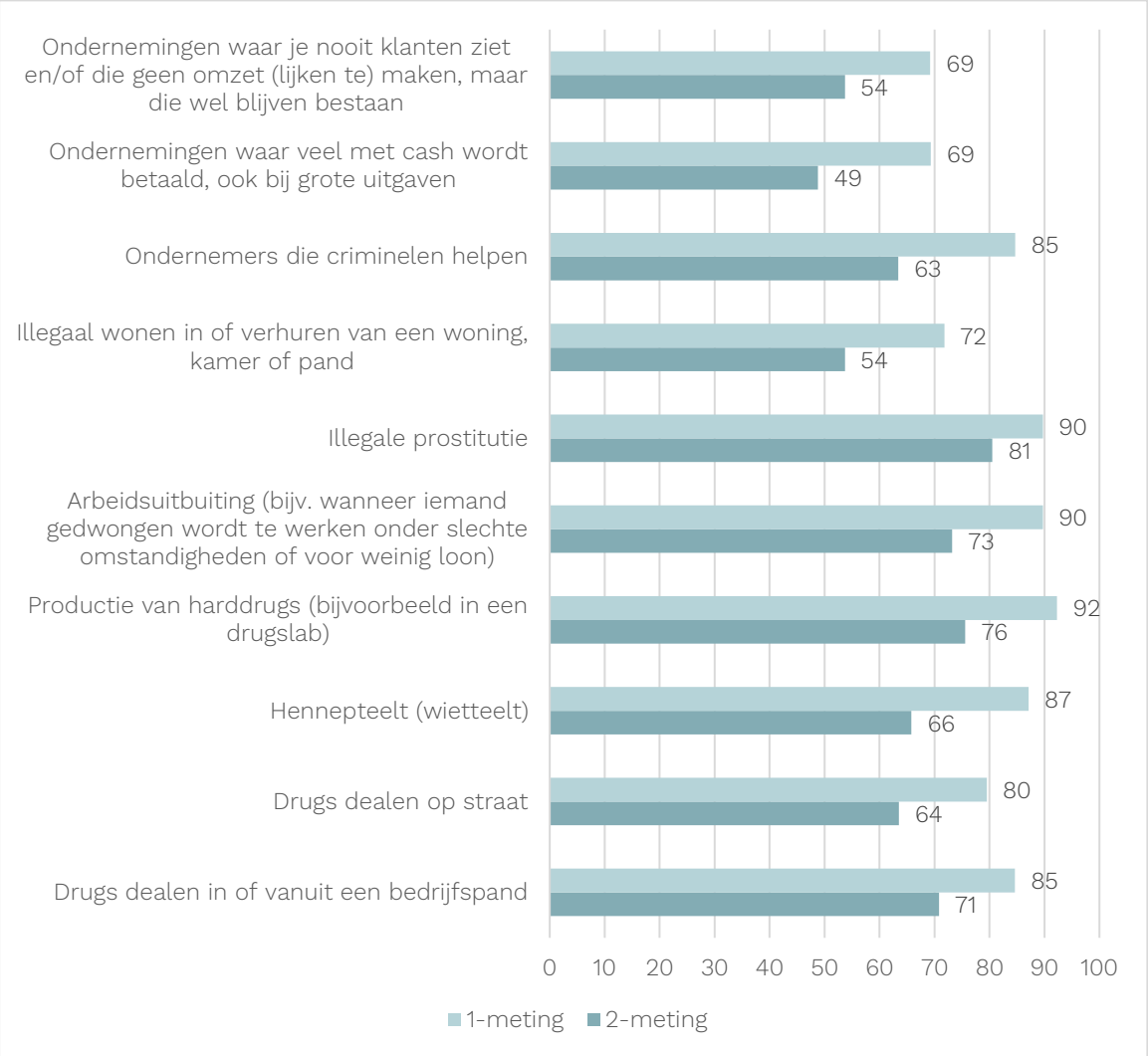

Zoals reeds in eerder onderzoek gezien (bijvoorbeeld het onderzoek naar meldingsbereidheid op de ASW) is er een grote discrepantie tussen feitelijk meldgedrag en de inschatting van het meldgedrag. Het feitelijke meldgedrag is lager dan de eigen inschatting van meldgedrag in de toekomst. Zo heeft 29% van de respondenten die drugs dealen op straat hebben waargenomen dit feitelijk gemeld bij deze 2e meting. Terwijl 22% van de respondent zegt dat ze bij een waarneming in de toekomst dit zeker zouden melden en 42% waarschijnlijk. Dit verschil tussen inschatting en gedrag wordt wel de 'intention-behaviour gap' genoemd.[15]

Verschil

Eerder (in paragraaf 2.2) zagen we dat het feitelijke meldgedrag bij de tweede meting hoger ligt dan bij de eerste meting. Als we naar de inschatting van de toekomstige bereidheid om te melden kijken, dan zien we een tegenovergesteld beeld. Bij alle vormen van criminaliteit is het aandeel respondenten dat zegt waarschijnlijk of zeker te gaan melden bij de tweede meting lager dan bij de eerste meting. Vanuit dit vragenlijstonderzoek zien wij geen verklaring voor dit verschil.

Figuur 2.7 Bereidheid tot het doen van een melding 1-meting (N=79) en 2-meting (N=49), % zeker wel melden + waarschijnlijk wel melden

[15] Zie ook: Schreurs, 2019 en Sheeran & Webb 2016.

3.2 Redenen om niet te melden

Stand van zaken

Respondenten geven verschillende redenen waarom ze inschatten dat ze bij één of meerdere vormen van ondermijnende criminaliteit waarschijnlijk of zeker niet een melding zouden doen bij een (overheid)instantie (zie tabel 3.3). Het meest zijn genoemd: iemand niet vals willen beschuldigen (9x), zelf er geen last van hebben (9x), je niet met andermans zaken willen bemoeien (8x), dit soort dingen niet mijn probleem vinden (6x) en angst voor wraak (6x).

Tabel 3.3 Redenen om waarschijnlijk of zeker niet te gaan melden, N= 26, meerdere antwoorden mogelijk

	Aantal
Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig	9
Ik heb er zelf geen last van	9
Ik bemoei mij niet met andermans zaken	8
Ik vind dit soort dingen niet mijn probleem	6
Ik ben bang voor wraak	6
De politie/gemeente doet toch niets met mijn melding	5
Ik ben bang dat mijn melding niet anoniem zou zijn	5
Melden kost veel moeite/tijd	4
Ik vind het niet zo erg	3
Op een eerdere melding heb ik nooit meer wat gehoord	3
Ik wil geen verrader zijn	3
Ik wil zelf liever niet in contact komen met de overheid, zoals gemeente en politie	2
Ik weet niet zo goed waar ik dit moet melden	1
Melden heeft geen zin, dit soort activiteiten zijn toch niet tegen te houden	0
Anders, namelijk[16]	5

Verschil

Bij de 1-meting werd het volgende antwoord: ‘Melden heeft geen zin, dit soort activiteiten zijn toch niet tegen te houden’ het meest gegeven (6x). Dit antwoord is bij de 2-meting niet gegeven. Hiernaast werden de volgende antwoorden bij de 1-meting het meest gegeven: het niet zo erg vinden (5x), bang zijn iemand vals te beschuldigen (4x), angst voor wraak (3x). Deze redenen om niet te melden komen bij deze tweede meting ook terug.

[16] Bij deze categorie worden wisselende antwoorden gegeven. Bijvoorbeeld dat het gehele gebied meer gecontroleerd/onderzocht zou moeten worden, dat ze alleen zouden melden als ze het zeker weten, dan ze het bij de werkgever zouden melden en dat ze door slechte ervaringen met de politie alleen zouden melden als iemand in nood verkeert.

3.3 Wat vergroot de kans om wel te melden

Stand van zaken

Respondenten is gevraagd wat de kans zou vergroten dat zij melding zouden doen van een verdachte situatie, illegale of criminele activiteit op BTNO. Zij mochten hierbij maximaal 3 antwoorden kiezen. De vooraf gegeven antwoord categorieën zijn tussen de 34% (makkelijk melden en zelf last ervaren) en 51% (bij een ernstige situatie) genoemd.

Tabel 3.4 Wat vergroot de kans om te gaan melden, N= 41, meerdere antwoorden mogelijk

	Aantal	%
Als het om een ernstige situatie gaat (bijv. een gevaarlijke situatie)	21	51,2
Als ik zeker weet dat het om een criminele activiteit gaat	18	43,9
Als ik zeker anoniem kan melden	16	39,0
Als ik erop kan vertrouwen dat er iets met mijn melding gedaan gaat worden	16	39,0
Als ik op een gemakkelijke manier kan melden	14	34,1
Als ik er zelf last van ervaar	14	34,1
Anders, namelijk[17]	3	7,3

Verschil

In tabel 3.5 wordt de beantwoording van de twee metingen weergegeven. Hieruit komen enkele kleine verschillen naar voren. Het grootste verschil zien we bij ‘erop vertrouwen dat er iets met mijn melding gedaan gaat worden’. Dit is bij de 2-meting vaker genoemd als reden om wel te gaan melden dan bij de 1-meting.

Tabel 3.5 Wat vergroot de kans om te gaan melden, N=38 (1-meting) N= 41 (2-meting), meerdere antwoorden mogelijk

	1-meting	2-meting
Als het om een ernstige situatie gaat (bijv. een gevaarlijke situatie)	42,1	51,2
Als ik zeker weet dat het om een criminele activiteit gaat	31,6	43,9
Als ik zeker anoniem kan melden	42,1	39,0
Als ik erop kan vertrouwen dat er iets met mijn melding gedaan gaat worden	23,7	39,0
Als ik op een gemakkelijke manier kan melden	23,7	34,1
Als ik er zelf last van ervaar	34,2	34,1
Anders, namelijk	5,3	7,3

[17] 1) Als ik zeker weet dat ze de melding niet naar mij kunnen herleiden 2) Dit is niet nodig geweest als het heel gebied controle krijgt. Er wordt onderscheid gemaakt. 3) Politie heeft al teveel mijn vertrouwen geschaad. Ik meld alleen iets als er daadwerkelijk iemand in een noodsituatie verkeert.

4 Mechanismen

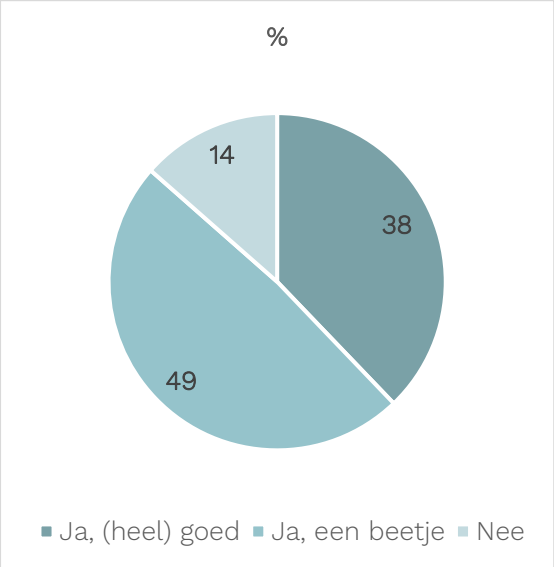
Uit eerder onderzoek weten we dat verschillende factoren de bereidheid van burgers om melding te maken over (verschillende vormen van) ondermijnende criminaliteit beïnvloeden: perceptie van de ernst van de problematiek, de zekerheid en bewijs over daderschap, het vertrouwen in het optreden van de overheid tegen ondermijnende criminaliteit en kennis over en geloven in anoniem melden (zie het kader op pagina 10). Dit zijn facetten waar een gemeente of andere instantie op in kan zetten om de meldingsbereidheid te vergroten. In dit hoofdstuk laten we daarom zien wat voor ontwikkelpotentieel hierin is bij betrokkenen bij BTNO: bij welke factoren is er nog een positieve ontwikkeling te genereren (waardoor de meldingsbereidheid kan verbeteren)? We spreken achtereenvolgens de volgende onderwerpen door: kennis van signalen (4.1), ernst (4.2), kennis over en vertrouwen het meldproces (4.3).

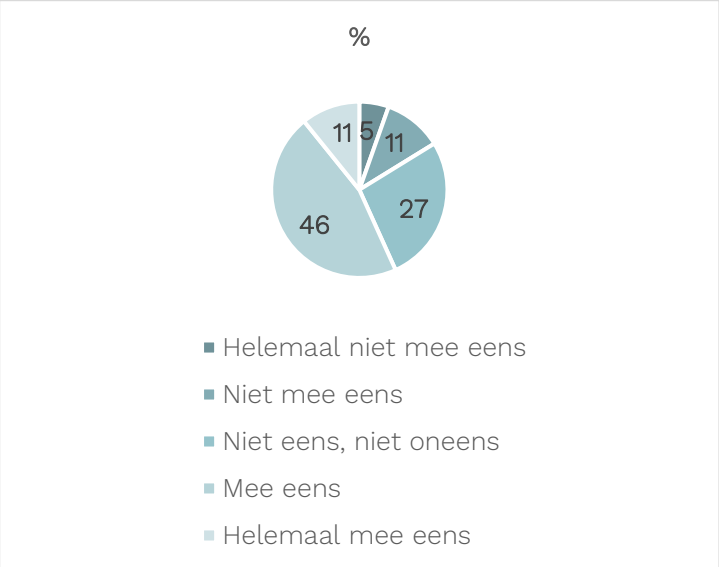
4.1 Kennis van signalen

Stand van zaken 2-meting

Figuur 4.1 laat zien dat iets het merendeel van de respondenten van BTNO bij de 2-meting weet wat ondermijnende criminaliteit is (38% goed en 49% een beetje) en 14% niet. Uit figuur 4.2 blijkt echter dat 57% instemt met de stelling dat ze signalen van ondermijnende criminaliteit kunnen herkennen (27% is het niet eens/niet oneens met deze stelling en 16% is het niet eens).

Figuur 4.1 Weten wat ondermijnende criminaliteit is; Figuur 4.2 Ondermijnende criminaliteit herkennen[18], %, N=37

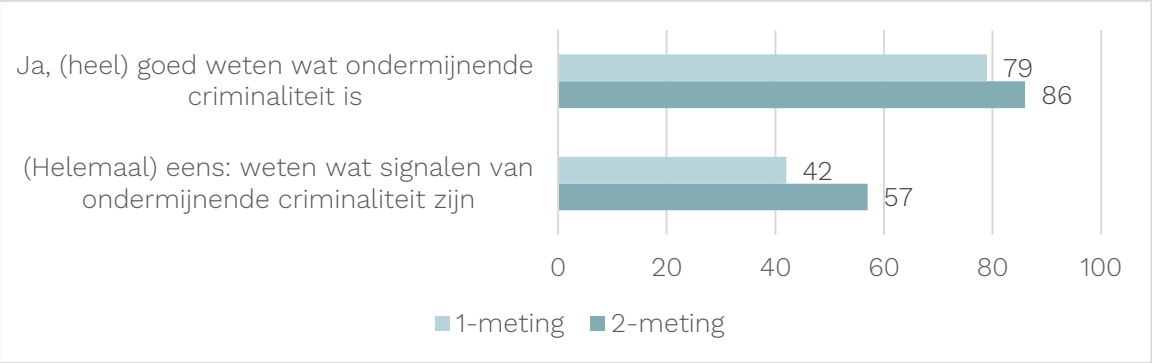

[18] Ik weet hoe ik ondermijnende criminaliteit kan herkennen (wat signalen hiervan zijn).

Verschil

Het aandeel respondenten met kennis over ondermijnende criminaliteit ligt bij de 2-meting hoger dan bij de 1-meting (al zijn de verschillen niet heel groot, gezien de beperkte onderzoeksgroep).

Figuur 4.3 Weten wat ondermijnende criminaliteit is en signalen herkennen, 1-meting (N=38) en 2-meting (N=37), %

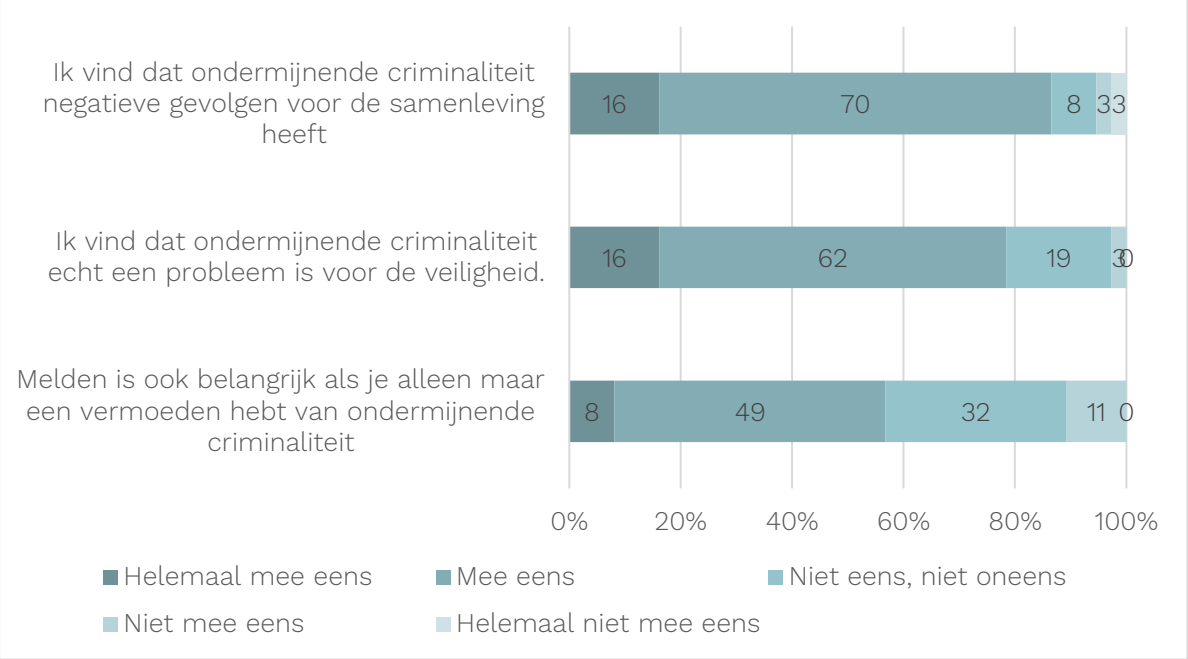

4.2 Ernst

Stand van zaken 2-meting

Uit figuur 4.4 blijkt dat het merendeel van de respondenten van BTNO vindt dat ondermijnende criminaliteit negatieve gevolgen heeft voor de samenleving (86%) en dat het echt een probleem is voor de veiligheid (78%). Het aandeel respondenten dat vindt dat melden ook belangrijk is als het alleen om een vermoeden gaat ligt lager, namelijk op 57%.

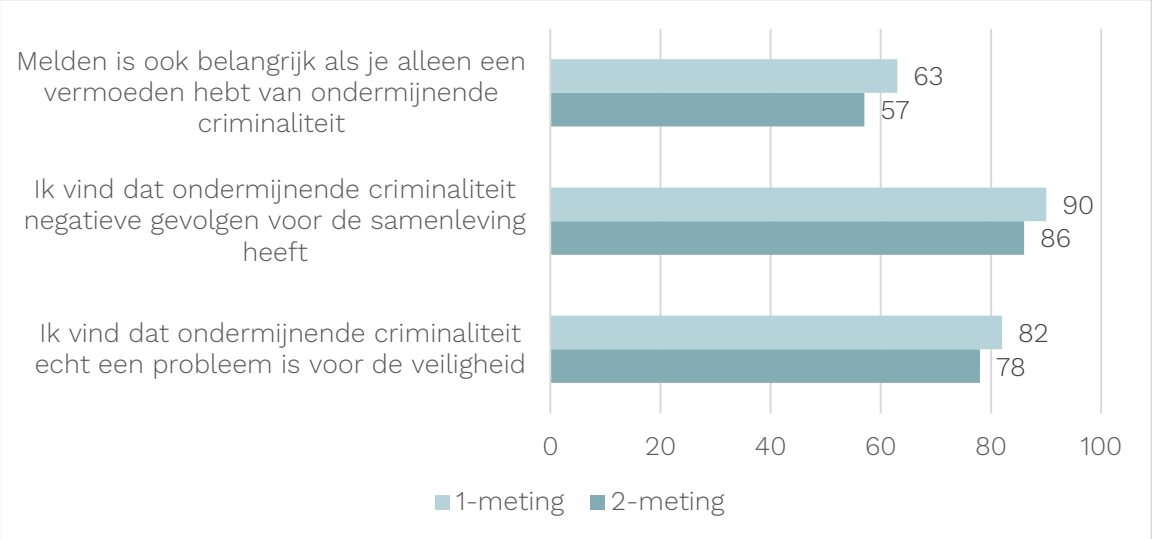
Figuur 4.4 Ervaren ernst van ondermijnende criminaliteit, % N=38,

Verschil

Figuur 4.5 laat de ervaren ernst van ondermijnende criminaliteit van de twee metingen op BTNO zien. Hieruit komt vrijwel geen verschil naar voren.

Figuur 4.5 Ervaren ernst van ondermijnende criminaliteit, 1-meting (N=38) en 2-meting (N=38), % (helemaal eens)

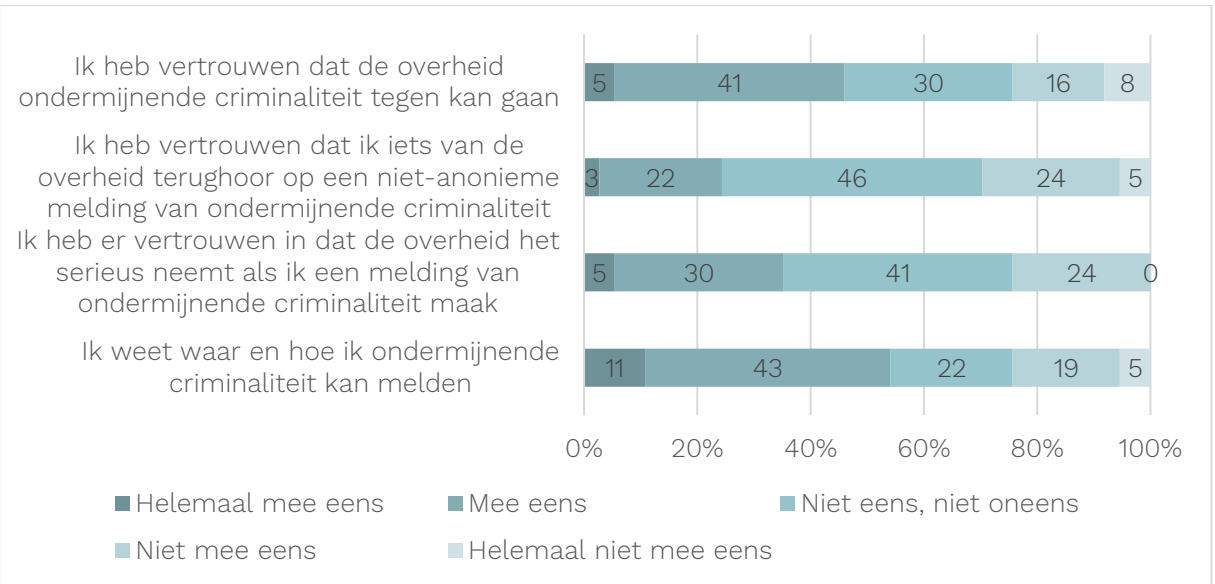

4.3 Kennis over en vertrouwen in meldproces

Stand van zaken 2-meting

De kennis over het meldproces is bij de 2-meting beperkt. Iets meer dan de helft van de respondenten weet waar ze ondermijnende criminaliteit kunnen melden (54%). Het vertrouwen in het meldproces is nog wat minder groot. Zo geeft 35% aan dat ze denken dat de overheid hun melding serieus neemt en 25% heeft er vertrouwen in dat ze iets terug horen van de overheid op een niet-anonieme melding. Tot slot heeft tegen de helft van respondenten van BTNO vertrouwen dat de overheid ondermijnende criminaliteit tegen kan gaan (46%).

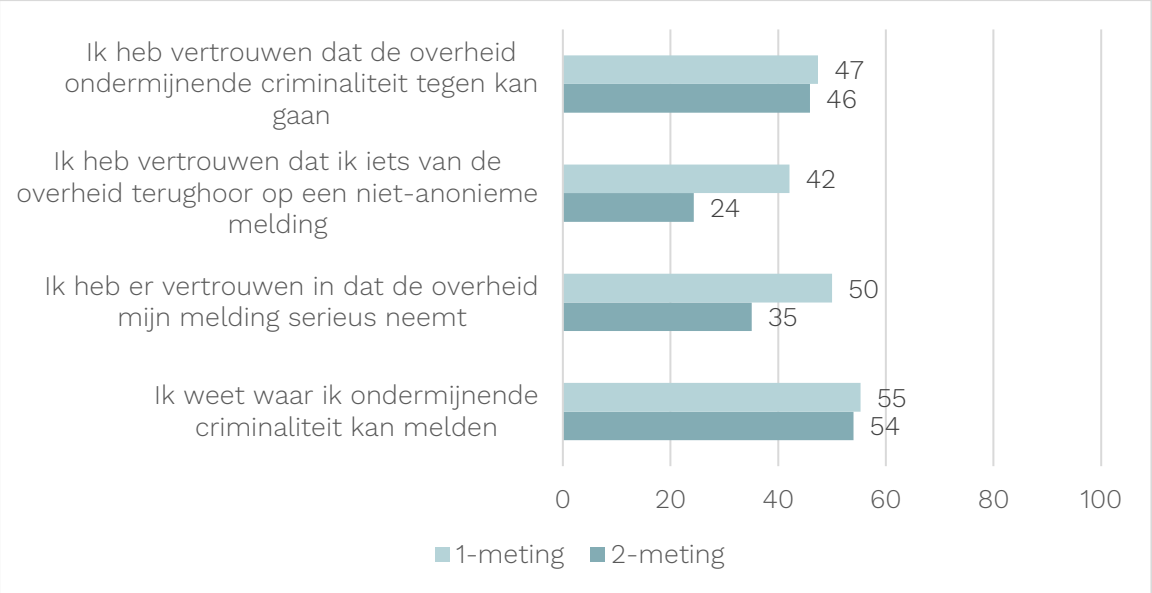
Figuur 4.6 Kennis over en vertrouwen in meldingen en meldproces, N=37

Verschil

Figuur 4.7 laat de kennis en het vertrouwen in het meldproces zien. Met name als het gaat om de veronderstelde interactie met de overheid valt op dat er bij de 2-meting minder vertrouwen is dan bij de 1-meting. Bij de 1-meting had 42% van de respondenten vertrouwen iets van de overheid terug te horen op een niet-anonieme melding. Dit is bij de 2-meting nog maar bij 24% het geval. Het vertrouwen in het serieus nemen van een melding door de overheid is met 35% bij de 2-meting lager dan de 50% bij de 1-meting.

Figuur 4.7 Kennis over en vertrouwen in meldingen en meldproces, 1-meting (N=38) en 2-meting (N=37), % (helemaal eens)

Opvallend is dat dit samenvalt met een bevinding uit paragraaf 3.3. In de 2-meting geven respondenten namelijk wat vaker dan in de 1-meting aan dat zij eerder bereid zijn om melding te doen wanneer zij erop kunnen vertrouwen dat er iets met hun melding wordt gedaan. Dit lijkt erop te wijzen dat vertrouwen in de opvolging van meldingen een belangrijk thema vormt.

5 Activiteiten op BTNO

In dit hoofdstuk gaan we in op drie onderwerpen: 1) bekendheid van en ervaringen met het ondernemersloket en 2) de activiteiten op BTNO 3) of de activiteiten op BTNO zorgen voor een verschil in meldintentie en de mechanismen die de meldingsbereidheid beïnvloeden.

5.1 Bekendheid en ervaringen ondernemersloket

Stand van zaken 2-meting

Op BTNO zit een ondernemersloket. Het ondernemersloket is de plek waar ondernemers en vastgoedeigenaren terecht kunnen met vragen of ideeën. Zij kunnen hier ook terecht als ze een verdachte situatie op BTNO zouden zien. Van de 46 respondenten kent 65% het ondernemersloket en van de 30 respondenten die het loket kent weet iets meer dan een derde ook waarvoor het loket is (37%).

Tabel 5.1 Bekendheid met het ondernemersloket, N=46/N=30

	Kennen van het ondernemersloket (N=46)	Weten waarvoor dit loket is (N=30)[19]
Ja	65,2	36,7
Nee	32,6	63,3
Weet niet	2,2	--

We hebben de analyse herhaald voor drie categorieën respondenten: ondernemers, werknemers en vastgoedeigenaren. Dit betreft immers de doelgroep van het ondernemersloket. Van de doelgroep van het ondernemersloket kent 77% dit loket en van hen weet 41% waar het loket voor het is.

Tabel 5.2 Bekendheid met het ondernemersloket, ondernemers, werknemers en vastgoedeigenaren, N=35/N=27

	Kennen van het ondernemersloket (N=35)	Weten waarvoor dit loket is (N=27)[20]
Ja	77,1	40,7
Nee	20,0	59,3
Weet niet	2,9	--

[19] Dit aantal respondenten ligt lager, omdat alleen respondenten die het ondernemersloket kennen gevraagd is of ze weten waarvoor het loket is.
[20] Dit aantal respondenten ligt lager, omdat alleen respondenten die het ondernemersloket kennen gevraagd is of ze weten waarvoor het loket is.

Respondenten die het loket kennen en weten waarvoor het is, is gevraagd waarvoor ondernemers bij dit loket terecht kunnen. De volgende antwoorden zijn hierop gegeven:

- Alle vragen over het industrieterrein en regels
- Alle zaken in en om het bedrijven terrein, denk aan inrichting openbare ruimte bv of parkeren.
- Allerlei vragen omtrent bedrijfsvoering op dit terrein. Ook melden van verdachte situaties.
- Allerlei vragen omtrent het terrein en veiligheid
- Het is een adviescentrum op het bedrijventerrein voor ondernemers. Soort huiskamer voor bijeenkomsten of als je vragen, hulp of advies nodig hebt.
- Ja voor vragen maar waar niet altijd antwoord op krijgen
- Klachten over bijvoorbeeld parkeren, echter wordt dat niet opgelost
- Overlast aangeven. Meedenken in oplossingen etc.
- Voor vragen
- Vragen
- Vragen, inlichtingen, hulp en advies

Negen van de respondenten heeft wel eens contact gehad met het ondernemersloket. Ze lichten de reden hiertoe als volgt toe:

- Bijeenkomst over parkeeroverlast en vergroenen terrein
- Bijeenkomsten over wijziging parkeerbeleid Nieuw Overvecht.
- Informatie.
- Met vragen
- Parkeer gesprek.
- Parkeerbeleid camera toezicht vergunning plicht
- Voor een vraag over de vergunningsplicht.
- Vragen waar er signalen zijn dat het goed gaat maar het gaat niet goed.
- Zie voorgaand.

Eén respondent heeft bij het ondernemersloket een melding gedaan. Het ging over het volgende: ‘er liep iemand met een net pak en een dure auto bij een pand binnen’. De respondent geeft aan niets terug gehoord te hebben op deze melding.

De vraag wat men over het algemeen van het contact met het ondernemersloket vindt, wordt door de meeste respondenten als positief beantwoord: goed (2x), prima (2x), open en toegankelijk, matig.

Verschil

Uit tabel 5.3 blijkt dat de bekendheid van het ondernemersloket bij 2-meting vergelijkbaar is met de 1-meting. De waardering is stabiel groot bij de personen die het ondernemersloket kennen.

Tabel 5.3 Bekendheid en ervaringen ondernemersloket bij ondernemers, vastgoedeigenaren en werknemers, 1-meting en 2-meting

	1-meting (N=66)	2-meting (N=35)
Kennen van het ondernemersloket	71,2	77,1
Weten waarvoor het loket is (bij de personen die het ondernemersloket kennen)	53,6	40,7
Melden bij het ondernemersloket	2 respondenten	1 respondent
Waardering contact	Overwegend positief	Overwegend positief

5.2 Activiteiten op BTNO

Waarneming overheid in gesprek op BTNO

In de afgelopen 1,5 jaar is de gemeente met verschillende partners, zoals de politie, Meld Misdaad Anoniem op BTNO in gesprek gegaan met bewoners en ondernemers over veiligheid en criminaliteit. Ze deelden bijvoorbeeld op straat een meldkaart of folder uit (over het melden van criminaliteit) en gingen bij ondernemers langs de deur. Ook stonden de gemeente en haar partners wel eens op BTNO met een 'ondermijningsbus'.

Ongeveer de helft van de respondenten heeft (tenminste) één van deze activiteiten van de gemeente en haar partners (waaronder MMA) op BTNO gezien. Het meest is waargenomen dat de gemeente bij ondernemingen aan de deur ging voor een praatje (37%) en dat de gemeente met MMA mokken en flyers uitdeelden (26%).

Tabel 5.4 Waarneming 'overheid in gesprek op BTNO', N=43

	Aantal	%
De gemeente kwam bij ondernemingen aan de deur voor een praatje	16	37,2
De gemeente deelde met MMA op BTNO mokken en flyers uit over het melden van criminaliteit	11	25,6
De gemeente en partners praatten met ondernemers op BTNO over veiligheid en criminaliteit	7	16,3
De gemeente en partners waren op BTNO aanwezig met de ondermijningsbus	5	11,6
Anders, namelijk[21]:	1	2,3
Geen van deze activiteiten	22	51,2

Waarneming controles op BTNO

De gemeente heeft (met of zonder partners) op BTNO verschillende controles uitgevoerd. Rond de zes op de tien respondenten heeft (één van de) controles gezien. Bijna een derde van de respondenten heeft de controles gericht op parkeren gezien. Bijna een kwart zag controles van ondernemingen en eveneens bijna een kwart controles, waarbij het niet helder was wat ze controleerden.

Tabel 5.5 Waarneming controles op BTNO, N=43

	Aantal	%
Ja, controles gericht op parkeren ('parkeeracties')	14	32,6
Ja, controles van de gemeente (met partners) van ondernemingen	10	23,3
Ja, maar ik weet niet precies wat ze controleerden	10	23,3
Anders, namelijk[22]:	1	2,3
Nee	18	41,9

[21] De gemeente en politie zijn enkel een tijdje geleden langs geweest met een grootschalige actie t.a.v. (fout) parkeren. Hierbij zijn werknemers beboet maar er niks aan de overlast van dealen en achterlaten van vuil op dealplek gedaan.
[22] Ik krijg hier geen informatie over wat en wie wat doet. Want ik ben een bezoeker

Deelname activiteiten op BTNO

De respondenten zijn gevraagd of zij aan verschillende activiteiten op BTNO deelgenomen, georganiseerd door de gemeente en/of haar partners hebben deelgenomen. Tabel 5.6 geeft de beantwoording weer. Omdat deze activiteiten zich richten op de ondernemers, vastgoedeigenaren en werknemers van BTNO focussen we deze tabel op deze doelgroep.

Tabel 5.6 Deelname gesprek of activiteit vanuit overheid op BTNO, N=32

	Ondernemers, vastgoedeigenaren en werknemers	
	Aantal	%
Gesprek met de gemeente aan de deur over veiligheid, criminaliteit en melden	10	31,3
Gesprek met de gemeente aan de deur over parkeren	7	21,9
Bijeenkomst over parkeren	7	21,9
BBQ met ondernemers	4	12,5
KVO-bijeenkomst	3	9,4
Iftar	2	6,3
Schouw	1	3,1
Anders, namelijk[23]:	2	6,3
Nee	11	34,4

Uit deze tabel blijkt dat 66% van de doelgroep tenminste aan één van de gesprekken of activiteiten heeft deelgenomen. Relatief het meest zijn zij met de gemeente aan de deur in gesprek gegaan over veiligheid, criminaliteit en melden (31%), gevolgd door een gesprek aan de deur over parkeren (22%) en aanwezigheid bij de bijeenkomst over parkeren (22%).

Waarneming campagne MMA

In de periode februari tot mei 2025 heeft MMA via online advertenties (Facebook, Instagram, Google Ads) ingezet op het stimuleren van het (anoniem) melden van criminaliteit[24]. Van de 43 respondenten hebben er 7 dit 1 keer gezien (16%) en 2 respondenten meerdere keren (5%). De meerderheid heeft de campagne niet gezien (79%).

MMA voerde ook een eigen evaluatie uit van het bereik van de campagne. We geven de resultaten in onderstaand kader weer:

Resultaten Google Ads

Via Google werden **33.538 mensen** bereikt die de campagne 10 à 11 keer voorbij zagen komen. Er reageerden **1.320** mensen op de campagne. Met name in flight 3 namen de clicks flink toe en werden de campagnevideo's beter bekeken. De campagne sloot aan bij de interesses van de doelgroep en was tot het einde relevant. In 43% van de gevallen keken de mensen de video's helemaal uit, dat is bovengemiddeld als je het vergelijkt met andere gemeenten waar deze campagne heeft gedraaid. Het percentage dat reageerde op de campagne en doorklikte naar de campagnepagina lag lager dan het landelijke gemiddelde.

[23] Politie-oplegger bezocht (2x genoemd). Eén respondent geeft geen toelichting.
[24] Het ging om 3 'flights': In flight 1 en 2 was het doel zoveel mogelijk bereik en zichtbaarheid. In flight 3 richtte de campagne zich op meer clicks naar de website van Meld Misdaad Anoniem (Bron: Evaluatiesheet MMA).

Resultaten Meta

Op Facebook en Instagram (Meta) was een ander beeld te zien dan Google. Via deze platformen zijn in totaal **10.544 unieke personen** bereikt die de advertenties ruim 4x voorbij zagen komen. Dit leidde tot **321 reacties** waarvan 125 mensen doorklikten naar de website.

471 mensen hebben de video goed uitgekeken. In flight 3 bleef het aantal clicks en reacties ongeveer gelijk. Het percentage mensen dat de video's uitkeek nam zelfs af met 25%. Via Meta lijkt er dus enige verzadiging op te treden bij de doelgroep. Wel valt op dat er meer op de advertenties is geklikt dan het landelijke gemiddelde en dat de campagne het in vergelijking met andere gemeenten dus goed heeft gedaan.

Bron Evaluatiesheet MMA

5.3 Relatie meldintentie en mechanismen en activiteiten BTNO

We hebben verschillende analyses uitgevoerd om na te gaan of er verschillen zijn in meldintentie[25] tussen respondenten die wel of niet activiteiten, controles en campagnes hebben waargenomen en/of aan activiteiten of gesprekken hebben deelgenomen. Uit geen van deze analyses komen significante verschillen in meldintentie naar voren.

Datzelfde geldt voor de mechanismen die van invloed zijn op de meldingsbereidheid: er zijn geen verschillen in de scores op deze mechanismen tussen respondenten die wel of niet activiteiten, controles en campagnes hebben waargenomen en/of aan activiteiten of gesprekken hebben deelgenomen.

Dit kan betekenen dat er geen duidelijke verschillen zijn, maar ook dat de onderzoeksgroep te klein is om eventuele verschillen statistisch aan te tonen (zoals reeds benoemd, is de onderzoeksgroep beperkt in omvang).

We hebben de analyses tevens uitgevoerd voor een selectie van de onderzoeksgroep (ondernemers, vastgoedeigenaren en werknemers). Ook hierbij komen geen significante verschillen naar voren. Daarbij moet worden opgemerkt dat de kans om significante verschillen aan te tonen afneemt wanneer de (reeds kleine) onderzoeksgroep verder wordt opgesplitst.

[25] De inschatting van de eigen bereidheid tot het melden van criminaliteit in de toekomst. We kijken naar deze parameter, omdat er bij het feitelijke meldgedrag te weinig respondenten beschikbaar zijn. Dit wordt immers alleen gemeten bij respondenten die een waarneming van een bepaalde vorm van criminaliteit hebben gedaan.

Literatuur

- Broekhuizen, J., Meulenkamp, T., Stoutjesdijk, F., & Boutellier, H. (2018). *Ondermijnende criminaliteit en de meldingsbereidheid van burgers*. Taskforce Brabant-Zeeland.
- Broekhuizen, J. (2022) *De poortwachtersfunctie van Amsterdamse makelaars. Amersfoort* Bureau Broekhuizen.
- Conradie, M., & Lenderink, T., (2022) *Wet OHP Landbouw in de praktijk*. I&O Research.
- Goudriaan, H., Lynch, J. P., & Nieuwbeerta, P. (2004). Reporting to the police in Western Nations: A theoretical analysis of the effects of social context. *Justice Quarterly, 21*(4), 933-969.
- Graham, A., Kulig, T. C., & Cullen, F. T. (2020). Willingness to report crime to the police: Traditional crime, cybercrime, and procedural justice. *Policing An International Journal, 43*(1), 1-16.
- Hoogendoorn, A., & Remmers, N. (2021). *Meldingsbereidheid ondermijning Rapportage inzake de kennis en de meldingsbereidheid van Rotterdammers met betrekking tot ondermijnende criminaliteit*. Rotterdam: Blauw.
- Maan, J., & De Wild, A. (2023) *Waarom ondernemers verdachte situaties melden, of niet.* Gelezen op: https://ccv-secondant.nl/platform/article/waarom-ondernemers-verdachte-situaties-melden-of-niet
- Marijnissen, D., Palmen, D., & Smulders, I. (2024). *Aanpak en preventie van ondermijnende criminaliteit De inzet van gedifferentieerde communicatie om burgerparticipatie te bevorderen*. Centre of Expertise Veiligheid en Veerkracht – Avans Hogeschool.
- Mehlbaum, S., & Broekhuizen, J. (2021). *Eindrapportage vreemde geuren*. Mehlbaum Onderzoek.
- Sargeant, E., & Kochel, T. R. (2016). Re-examining the normative, expressive, and instrumental models: How do feelings of insecurity condition the willingness to cooperate with police in different contexts? *Policing and Society, 28*(7), 823–840.
- Schreurs, W. (2019). Waarom melden burgers? Individuele, sociale en institutionele drijfveren voor meldgedrag in het verleden en toekomstige meldingsbereidheid. *Tijdschrift voor veiligheid, 19* (2020), 8-28.
- Sheeran, P., & Webb, T. L. (2016). The intention–behavior gap. *Social and Personality Psychology Compass, 10* (9), 503-518.
- Tyler, T. R., & Fagan, J. (2008). Legitimacy and cooperation: Why do people help the police fight crime in their communities? *Ohio State Journal of Criminal Law, 6*, 231-275.
- Tolsma, J., Blaauw, J., & Te Grotenhuis, M. (2012). When do people report crime to the police? Results from a factorial survey design in the Netherlands, 2010. *Journal of Experimental Criminology, 8*, 117–134.

Auteur
Jolijn Broekhuizen

M.m.v.
Kyra van den Akker

Uitgave
Bureau Broekhuizen – onderzoek en advies
info@bureaubroekhuizen.nl

© Bureau Broekhuizen, Amersfoort 2026